

Kohti innostavampaa ja osallistavampaa yliopisto-opetusta

**Professori Kirsti Lonka, varadekaani
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta
Helsingin yliopisto
@kirstilonka #opintori2012 #oulu**

Mikä on kuumin kysymys tällä hetkellä yliopistopedagogiikassa?

Kolme vertauskuvaa oppimisesta

Paavola, S., Lipponen, L. & Hakkarainen, K. (2004) Suomeksi
Hakkarainen, Lonka & Lipponen (2004)

- **Monologinen vertauskuva**
  - oppiminen on tiedon siirtämistä, opettajan yksinpuhelia, oikeiden vastausten kertomista
- **Dialoginen vertauskuva**
  - oppiminen on dialogia, vuorovaikutusta, osallistumista yhteisöön
- **Trialoginen vertauskuva/Yhteisöllinen tiedonrakentelu**
  - oppiminen on kohteellista toimintaa sekä yhteisöllistä tiedon luomista, jota välittävät erilaiset kulttuuriset ja teknologiset välineet ja käytännöt

MONOLOGINEN LÄHESTYMISTAPA

- Opettaja jakaa tietoa ja kertoo oikeat vastaukset
- Ihmiset eivät kehtaa kysyä tai jakaa ajatuksiaan
- Oikeassa olemisen kulttuuri
- Opiskelijalla on passiivinen rooli
- Vuorovaikutus on sarja monologeja, kukaan ei kuuntele
- **ONKO LUENTO VANHENTUNUT TIETOKÄYTÄNTÖ?**

OLISINPA JOSSAIN TOISAALLA, KIRSTILLÄ ON LIIKAA MATERIAALIA ☹

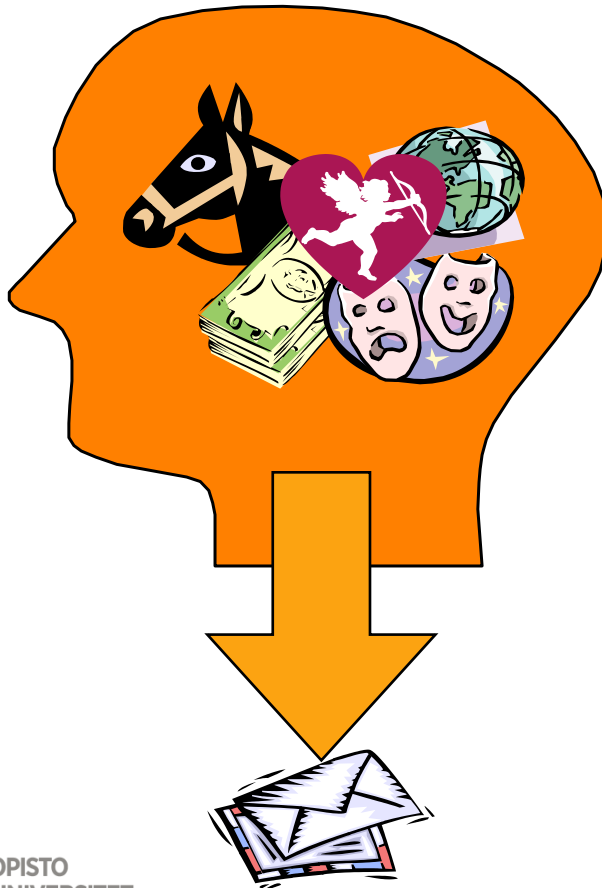
Luentokooma?

- Twitter @eric_mazur
- Luennoilla ihmiset olivat enemmän unessa kuin yöllä nukkuessaan!
- http://mazur.harvard.edu/sentFiles/MazurTalk_1815.pdf

Miksi monologinen malli ei toimi? Koska ihminen on surkea tietokone

- Työmuistiin mahtuu vain 3-7 asiaa kerrallaan
- Taipumus moniin päättelyvirheisiin
- Tyypillistä konservatiivisuus ja minäkeskeisyys
- Aiempi tieto (mallit) vaikuttavat, samoin stressi ja jännitys vaikuttavat
- Vaikea hahmottaa monta muuttujaa kerralla
- Tieteellinen ajattelu ei ole ihmiselle luontaista

Aivot ovat kuitenkin supermuovautuva järjestelmä

- Ihmisen aivot eivät toimi kuin mikroprosessori, vaan tunteet ja motivaatio vaikuttavat!
- Aivot muotoutuvat koko eliniän ja kehittyvät siihen, mihin niitä käytetään
- On vaikeaa tietää, mikä on oppimisen seurausta ja mikä sen edellytys!
- Peilautuminen ja vuorovaikutus tärkeitä

Dialoginen tapa: Aktivoiva luento (Lonka & Lonka 1991)

painos loppu, ks. Hakkarainen ym. 2004

- 1. AKTIVOI JA DIAGNOSOI:** Kysy osallistujilta, mitä he ajattelevat ja tietävät, **ENNEN KUIN** opetat asian
- 2. TUE OPPIMISEN PROSESSIA:** Rakenna opetuksellista tukea, tee ajatteluprosessit avoimiksi keskustelulle
- 3. ANNA PALAUTETTA** sekä oppimisprosessin aikana että sen jälkeen.

Dialogisia menetelmiä

- **Energiakeskustelut**
- **Pohdintatehtävät**
- **Minuuttipaperi (ennakkokäsitysten kartoittaminen)**
- **Tietopohjan kokoaminen**
- **Reaktiopäiväkirjat (ajatukset ja välittömät tunteet)**
- **Oppimis- tai luentopäiväkirja**
- **Kokemusten jakaminen (Päiväkirjojen lukeminen muille/kirjallinen kommentointi)**

Mitä on tutkiva oppiminen? Dialogisesta kohti dialogista - opettaja tutorina

---

- **Tutkiva oppiminen on pedagoginen malli, jonka tarkoituksena on ohjata opiskelijoita ja heidän yhteisöjään kohti asiantuntijalle tyypillistä tapaa käsitellä ja tuottaa uutta tietoa**
- **Keskeinen ero aktivoivaan opetukseen, että opiskelijat itse asettavat kysymykset**
- **Aktivoivassa opetuksessa tietopohjan kokoaminen käynnistää oppitunnin, jonka opettaja suunnitellut – tutkivassa oppimisessä sitä voidaan käyttää oman tutkimusprosessin alkuna**

Tutkivan oppimisen osatekijät (vrt PBL)

[Hakkarainen, Lonka, Lipponen, 1999; 2004]

IHMISEN VAHVUUKSIEN PSYKOLOGIA (Aspinwall & Staudinger, 2006)

- **Sen sijaan, että keskitytään puutteisiin ja ongelmiin, rakennetaan ihmisen vahvuuksille**
- **Optimistit kiinnittävät tarkkaa huomiota kielteiseen tietoon, mutta he toimivat joustavasti ja pystyvät muuttamaan toimintaansa tarvittaessa**
- **Vahvuuksiksi mielletävät seikat vaihtelevat kulttuurista ja aikakaudesta toiseen (esim. ujous)**
- **Hyvinvoinnin kannalta voimavarakeskeinen lähestymistapa on todettu tehokkaaksi ja melko kevyetkin interventiot toimivat (Cohen et al., 2009, Science, vol. 324, 400-403)**

Mikä motivoisi opiskelijaa?

Tunnehinta – miksi mielummin treenaamme lihaksia kuin aivoja?

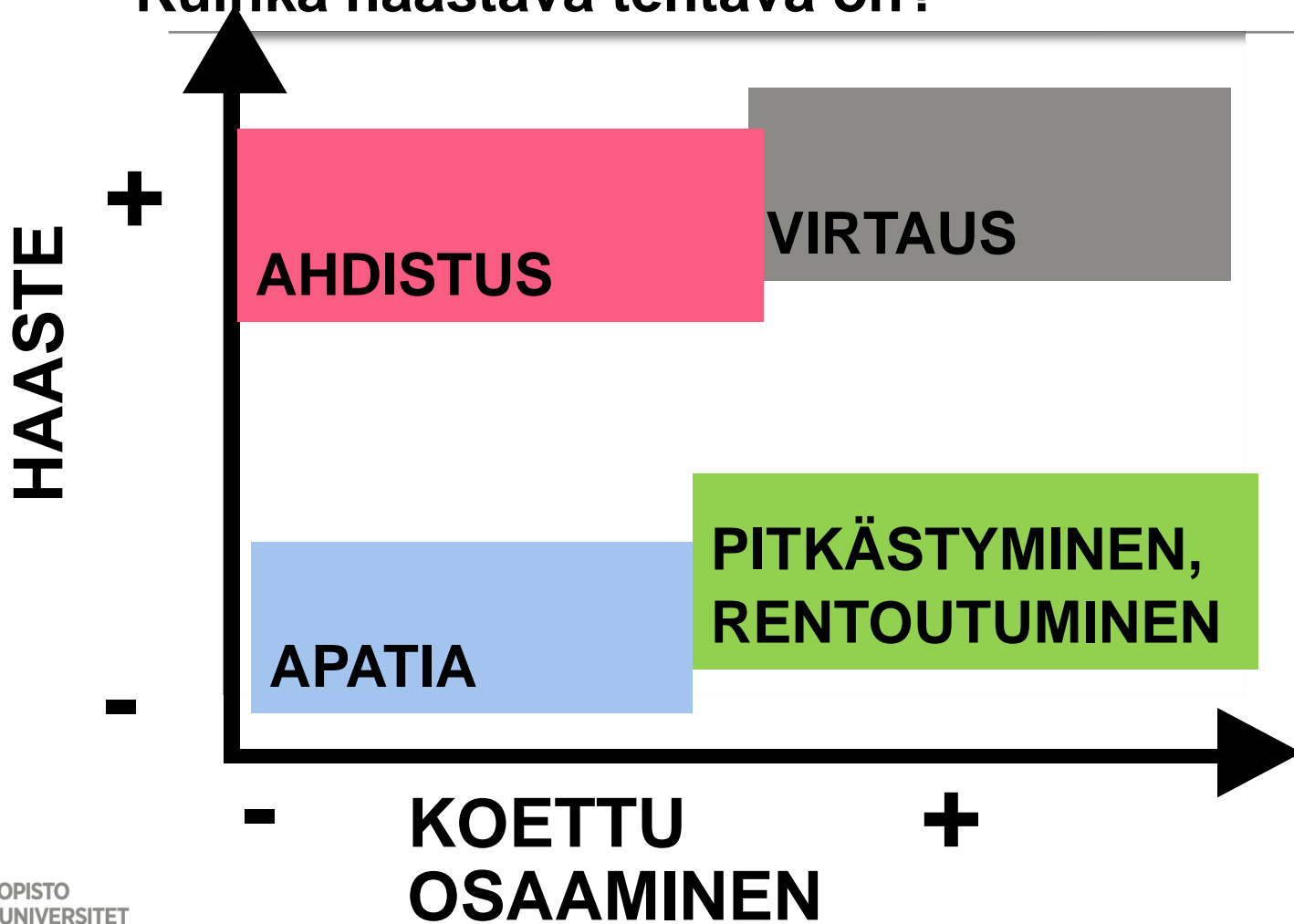
- Oppiminen ja kehittyminen eivät tapahdu pelkästään mukavuusalueella, vaan niihin kuuluu paljon epävarmuuden ja epäonnistumisen sietoa
- Älyllinen investointi = mitä enemmän panostat, sitä enemmän saat opinnoista irti – ei suorituskeskeistä puserrusta, vaan kiinnostavien asioiden kanssa työskentelyä (oppiminen vs. suoriutuminen)
- Tunnehinta = hinta, joka pitää maksaa siitä, että joutuu jatkuvasti sietämään omaa keskeneräisyyttään
- Kiinnostus ja opiskeluinto ovat hyödyllisiä akateemisia tunteita. Näitä saattaa usein edeltää lievä ahdistus ja omilla ylärajoilla ponnistelu

Virtauksen ulottuvuudet:

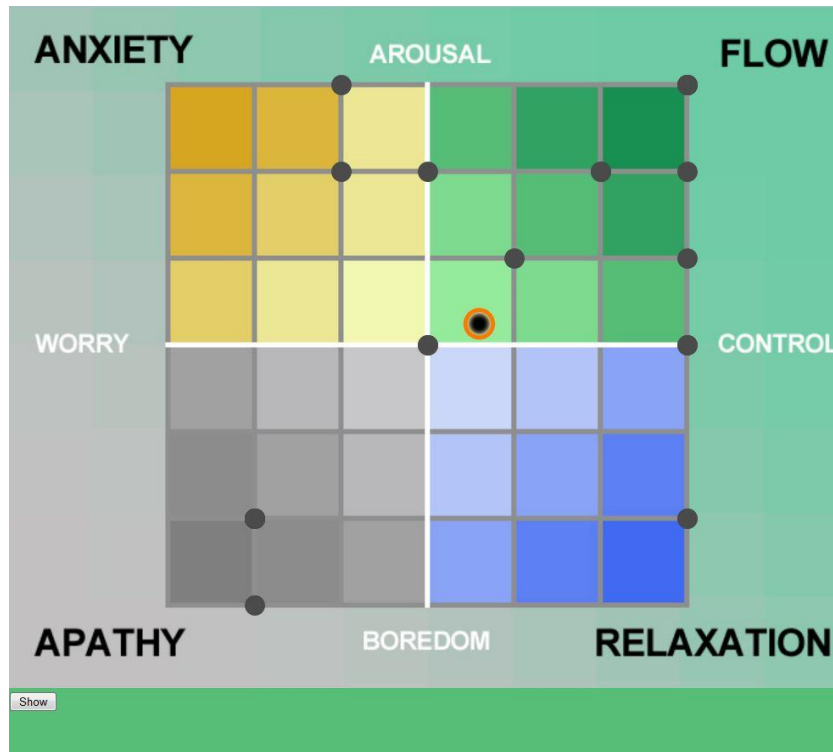
Kuinka pystyväksi koet itsesi?

Kuinka haastava tehtävä on?

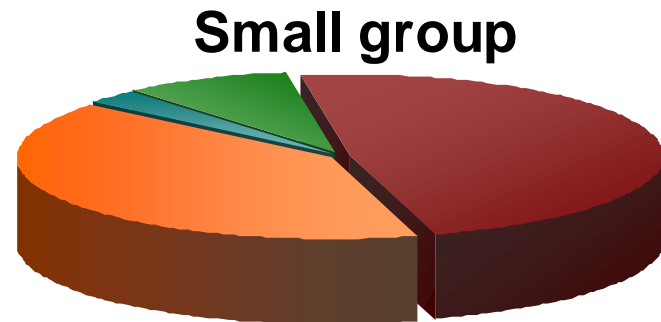
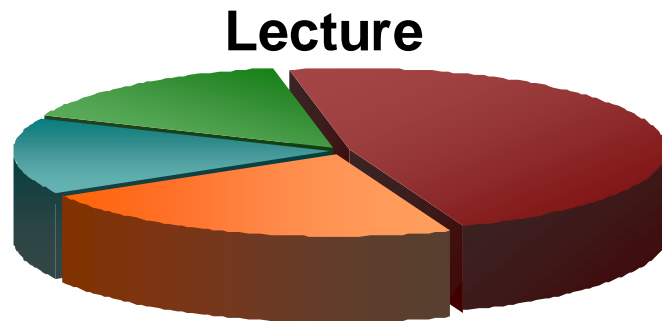
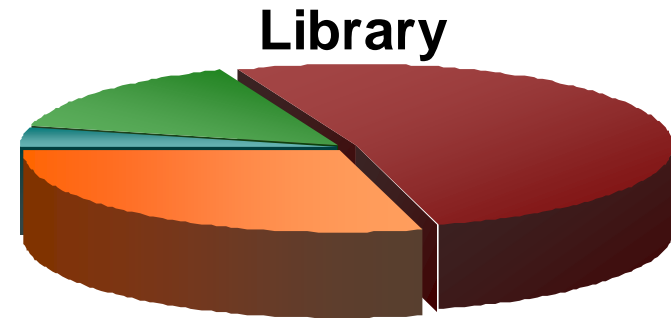
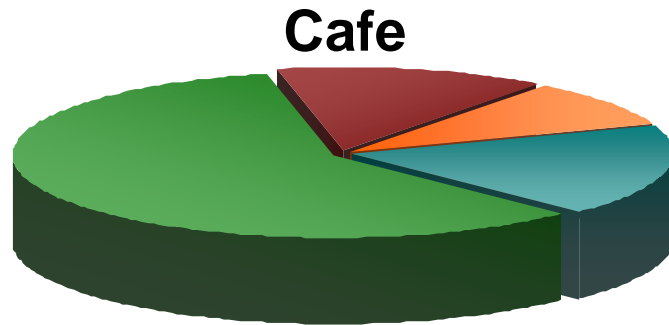
Mittaamme virtausta CASS-kännykkämenetelmällä (Muukkonen ym., 2007;2008; Litmanen ym. 2012; Tolvanen ym. 2011)

STUDENT EXPERIENCES (Muukkonen et al., 2008)

– DATA COLLECTED BY USING A MOBILE PHONE SYSTEM (CASS)

■ Apathy

■ Relaxation

■ Anxiety

■ Optimal

MITEN KIINNOSTUS SYNTYY?

Neljän vaiheen malli

(Hidi & Renninger, 2006)

- **Tilannesidonnainen kiinnostus (CATCH)**
  1. sytytetty
  2. ylläpidetty
- **Henkilökohtainen kiinnostus (HOLD)**
  3. kehkeytyvä
  4. hyvin kehittynyt

MILLAINEN OPETUS SYNNYTTÄÄ KIINNOSTUSTA? (Tsai et al, 2008)

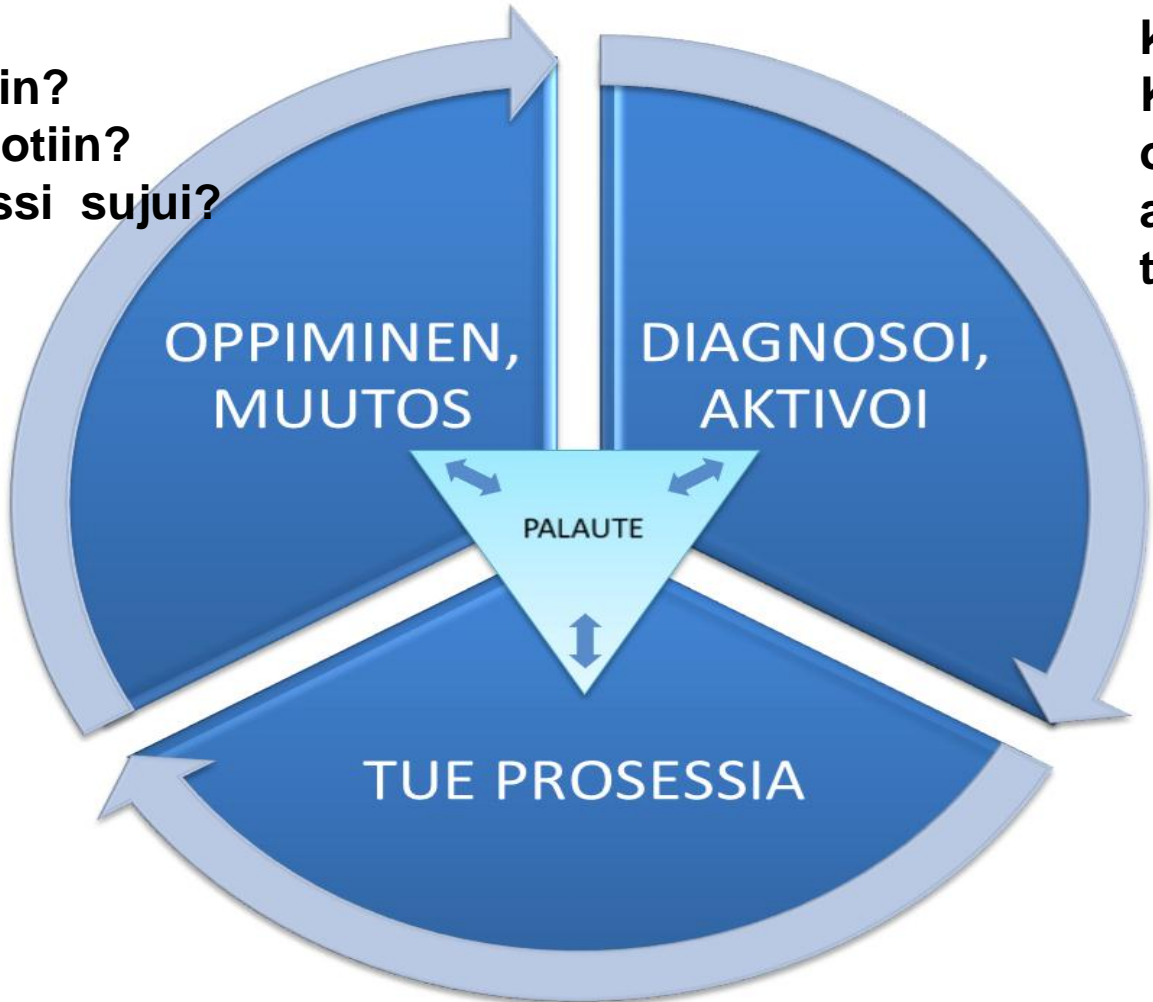
- **Oppitunnit, joissa aktivoidaan opiskelijoiden aiempaa tietoa ja tuetaan heidän ymmärtämistään, ja jossa tavoitteet ovat läpinäkyvät koetaan myös miellyttäväiksi ja kiinnostaviksi**
- **Vähäinen osallisuus tai liika opettajan kontrolli vähentää kiinnostuksen tunnetta**
- **Myös ohjaus on vuorovaikutusta, jossa ihminen kokee tulleensa kuulluksi**
- **KIINNOSTUSPEDAGOGIIKKA?**

INNOSTAVAN OPPIMISEN MALLI

(Lonka & Ketonen, painossa; Lonka, 2012)

Tavoite?

3. Mitä opittiin?
Mitä uutta luotiin?
Miten prosessi sujui?
Kiinnostus syvenee.

1. Sytytetään kiinnostus.
Kartoitetaan oppimisen tarve, asetetaan tavoitteet.

Diagnostinen arviointi, Palaute

Alkutilan arviointi, palaute

2. Ylläpidetään kiinnostusta.
Oppimisen prosessi syvenee

Trialoginen lähestymistapa?

AJATTELU MUOTOILEE YHTEISKUNTAA

INTO OPPIA

Elämykselliset opetusmetodit
herättävät intohimon oppimiseen.

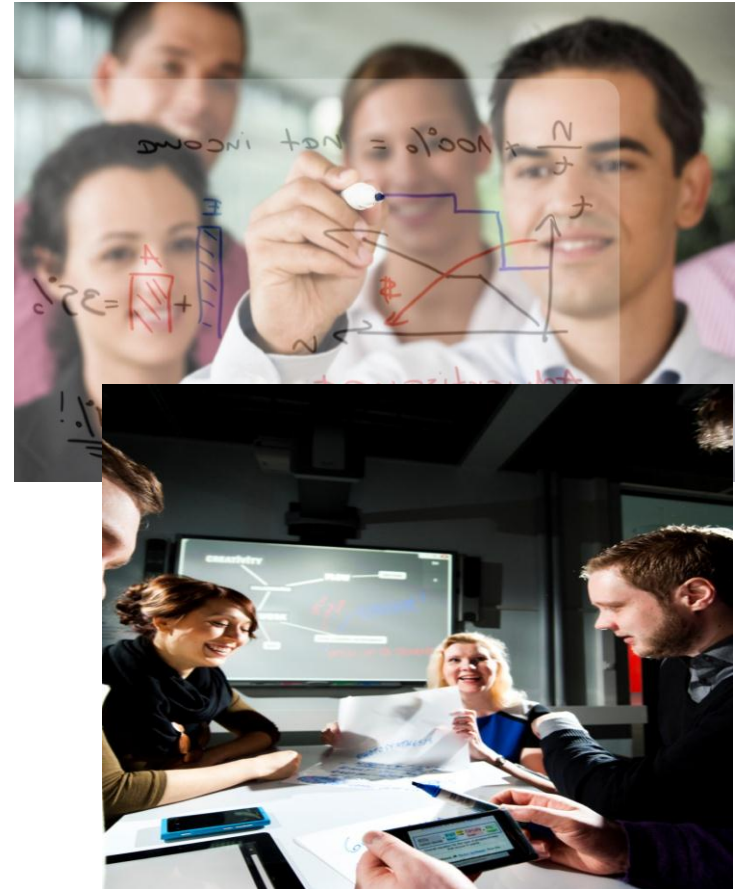
HELSINGIN YLIOPISTO

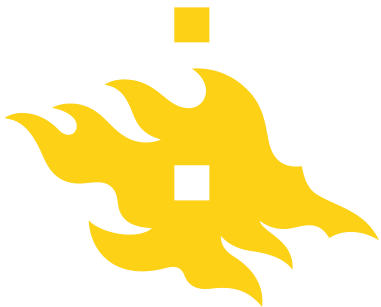

Projektityö edellyttää kollektiivista luovuutta

- Tiedonkäsittely hajautuu sosiaalisesti ja fyysisesti
- Älyllinen kuorma voidaan jakaa biologian ja teknologian välillä
- Fyysiset tilat ja ulkoiset apuvälineet säätelevät ihmisen toimintaa
- Älylliset ”proteesit” tukevat oppimista

Teknologia sulautuu osaksi tietokäytäntöjämme ja sosiaalista elämäämme... mutta oppimisen tilat eivät juuri muutu!

**Sulautuvat oppimisen
tilat:
fyysiset, virtuaaliset,
sosiaaliset ja
mentaaliset**

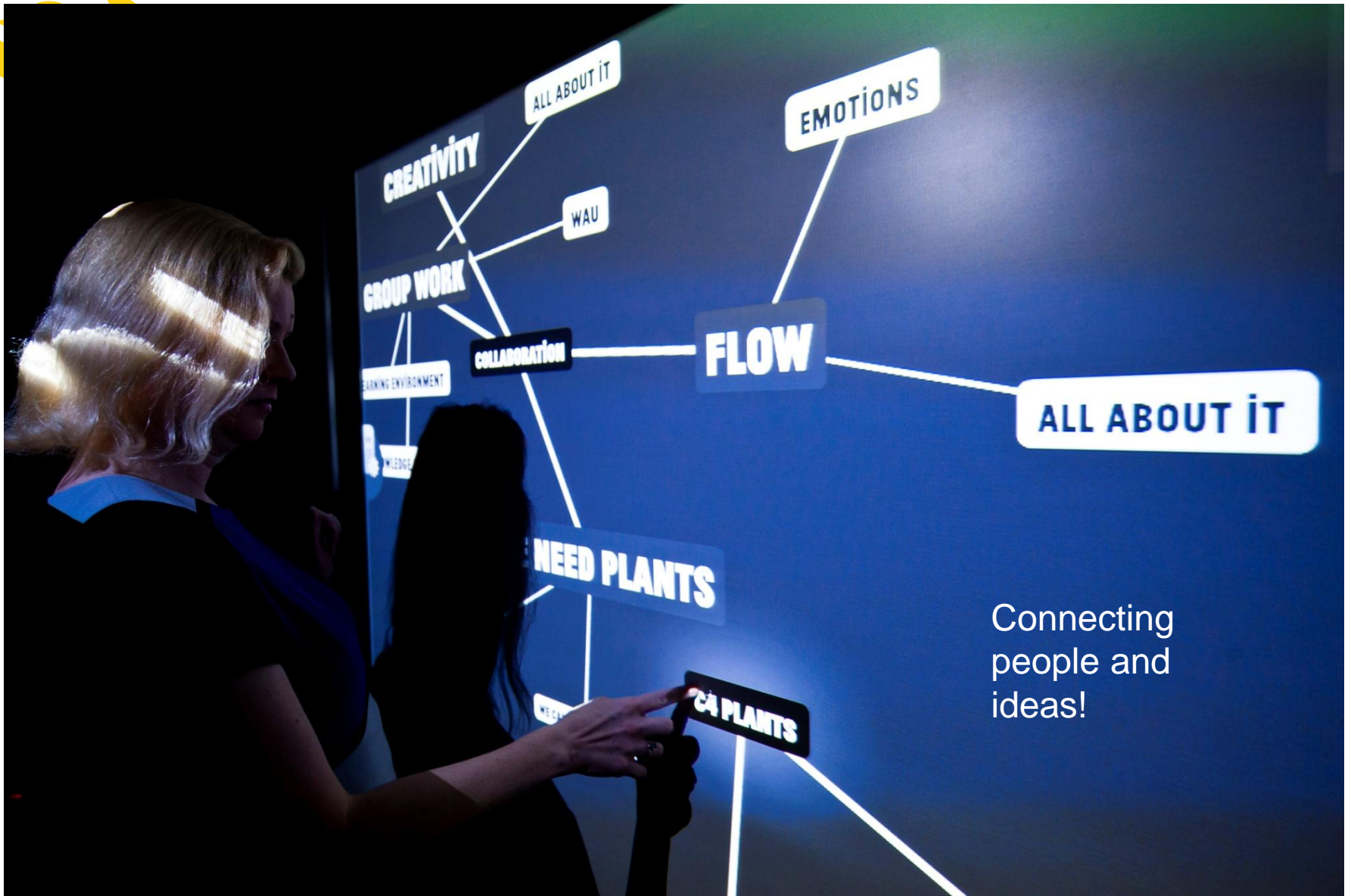
AJATTELU MUOTOILEE YHTEISKUNTAA

Luomme uudenlaisia tietokäytäntöjä

- **Kollektiiviset tietokäytännöt**, enemmän kuin henkilökohtaiset uskomukset, vaikuttavat oppimisen tapaan (Lonka, 2012)
- **Tietokäytännöt (knowledge practices)** ovat henkilökohtaisia, sosiaalisia ja institutionaalisia rutiineja, jotka liittyvät tietoon ja sen luomiseen. Niihin liittyy tietoista pyrkimystä laajentaa ihmisen älyllisiä resursseja. Tämä tapahtuu kehittämällä **käsitteellisiä luomuksia (epistemic artifacts)**, kuten käsitekarttoja tai oppimistöitä (Hakkarainen, Lonka & Lipponen, 2004; Hakkarainen, 2009)

Connecting
people and
ideas!

Yhteisöllistä tiedonrakentelua Flinga-sovelluksella! Lumia 800

Toukokuu 2012

Heinäkuu 2012

6.8.2012

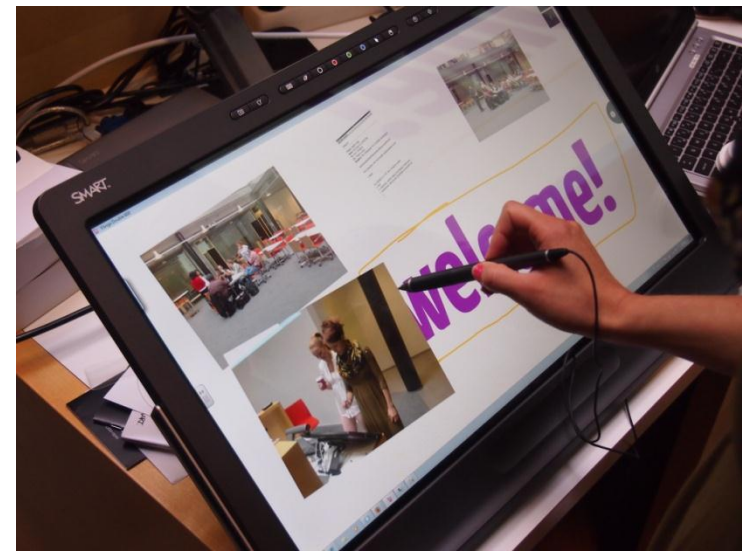

7.8.2012

KOLLEKTIIVISTA LUOVUUTTA ISOSSA RYHMÄSSÄ

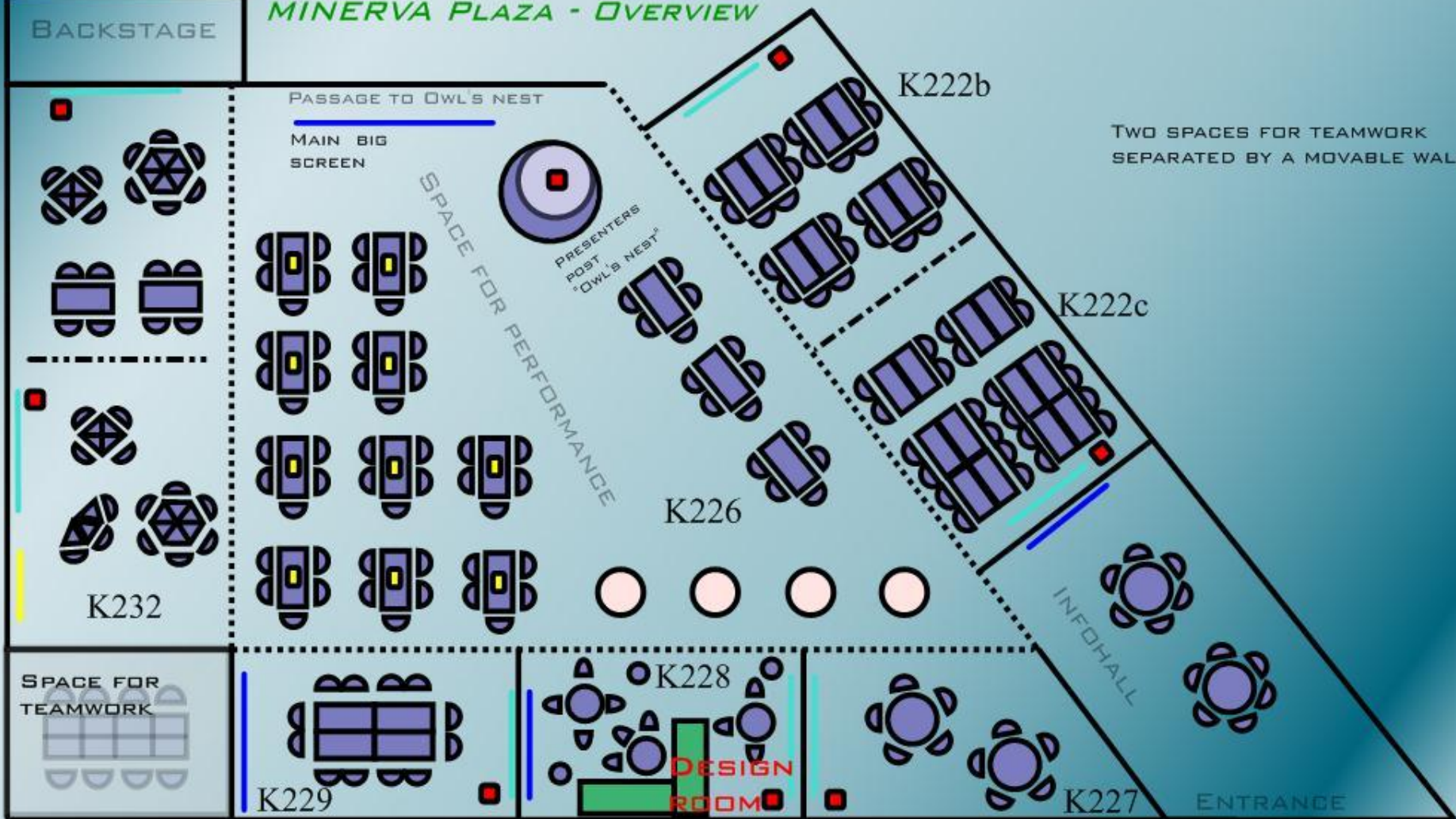
- SMART podium säilyttää katsekontaktin osallistujiin
- Flinga-sovelluksen avulla osallistujat voivat osallistua yhteisölliseen tiedon luomiseen
- e-oppimista voidaan jatkaa tai käynnistää kasvokkain

SMART podium

BACKSTAGE

MINERVA PLAZA - OVERVIEW

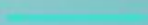
DESCRIPTION:

LIGHT MOVABLE CLOVER FORMED TABLES WHICH CAN BE STRAPED TOGETHER

BASIC TABLE WITH CHAIRS (ALL CHAIRS ARE EQUIPPED WITH WHEELS)

TOUCH TABLE (SMART BOARD)

BASIC SCREEN

LED-SCREEN + XBOX360/KINECT

MOVABLE WALL

STANDING TABLE

LAPTOP

IPAD

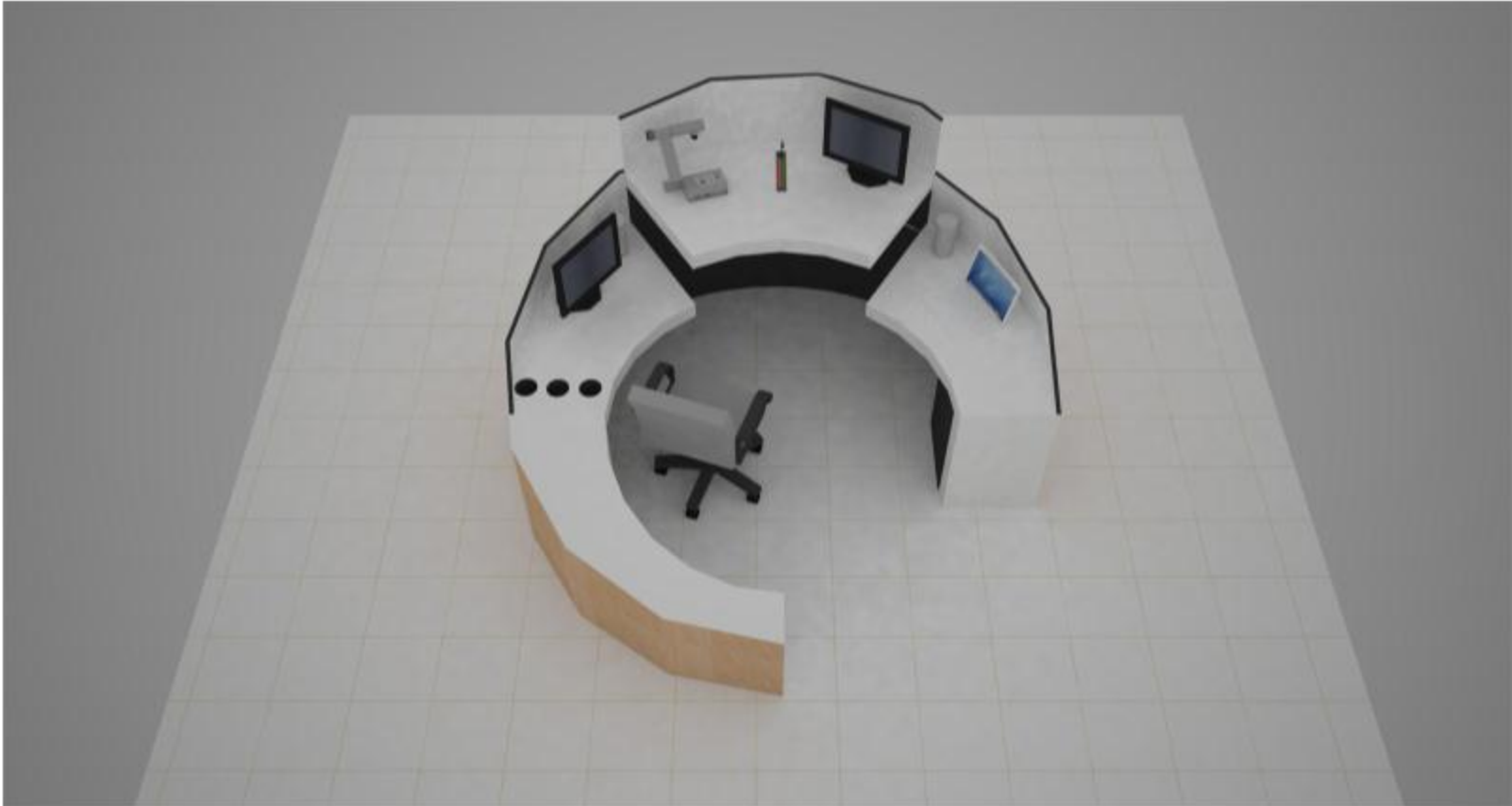

GLASS WALL

Uudet tietokäytännöt, uudet välineet

TULEVAISUUDEN OPPIMISYMPÄRISTÖT?

Sulautuvat kokonaisuudet, jotka muodostuvat mm:

Kirjoista, nettimateriaaleista, pienryhmätapaamisista, kosketusnäyttöön pohjautuvista laitteista, uusista mobiiliteknologioista, interaktiivisista valkotauluista (tai –seinistä, pöydistä), uudenlaisista työskentelytiloista, sosiaalisista medioista, avattarista, muistuttajista, videoista, äänitallenteista, virtuaalisista ovista jne.

- Pedagoginen idea säätelee sitä, millaiseksi kokonaisuus muodostuu
- Flipped classroom, MOOC, Twitter – miksi monologisuus ei enää toimi?

ILTALUKEMISTA SUOMEKSI

- Hakkarainen, K., Lonka, K. & Lipponen, L. (2004) Tutkiva oppiminen. Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä. WSOY. (Teoreettinen tausta)
- Lonka, Hakkarainen, Ferchen, Lautso (2005-2010) psykologia! –sarja Lukion kurssit 1-5. WSOY
- Lonka, K., Hakkarainen, K., Paavola, S. ja Wirtanen, S. (2006) Kollektiivinen luovuus – and all that jazz. Teoksessa: J. Husu & R. Jyrhämä (toim.) Suoraa puhetta opetuksesta- kollegiaalisesti opetuksesta ja kasvatuksesta. (s. 139-158). Juva: PS-kustannus.
- Saarinen, E. & Lonka, K. (2005). Muodonmuutos. Avauksia henkiseen kasvuun. Iisalmi: WSOY. 3. painos.

References 1/4

- [Litmanen, T., Lonka, K., Inkinen, M., Lipponen, L. & Hakkarainen, K.](#) (2012, in press) [Capturing teacher students' emotional experiences in context: Does inquiry-based learning make a difference?](#) *Instructional Science*. (already available electronically)
- Lonka, K. (2011) In S. Tierney (Ed.) *Innovate! Collective wisdom for innovative schools* (pp. 32-35) USA: Partners in Learning School Program. Worldwide Public Sector Education, Microsoft.
- Lonka, K. (2012) *Engaging Learning Environments for the Future*. The 2012 Elizabeth W. Stone Lecture. In R. Gwyer, R. Stubbifgts, & Graham Walton (Eds.) *The road to information literacy. Librarians as facilitators of learning*. IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions). (p. 15-30.) Publications 157. De Gruyter Saur.
- <http://www.ifla.org/news/new-publication-the-road-to-information-literacy-librarians-as-facilitators-of-learning>.
- Lonka, K. & Ketonen, E. (2012). How to make a lecture course an engaging learning experience? *Studies for the Learning Society*.
- <http://versita.metapress.com/content/6604263706320662/fulltext.pdf>

References 2/4

Muukkonen- van der Meer, H. (2011). Perspective on knowledge creating inquiry in higher education. Doctoral dissertation. Institute of Behavioural Sciences. University of Helsinki, Finland. <http://www.e-thesis.helsinki.fi>

- Muukkonen, H., Hakkarainen, K., Inkinen, M., Lonka, K., Salmela-Aro, K. (2008). CASS-methods and tools for investigating higher education knowledge practices. In G. Kanselaar, V. Jonker, P. Kirschner & F. Prins (Eds.), *International Perspectives in the Learning Sciences: Creating a Learning World, Proceedings of the Eight International Conference for the Learning Sciences (ICLS 2008)*, Vol. 2 (pp. 107-115). Utrecht, The Netherlands: ICLS.
- Muukkonen, H., Hakkarainen, K., Jalonen, S., Kosonen, K., Heikkilä, A., Lonka, K., Inkinen, M., Salmela-Aro, K., Linnanen, J., & Salo, K. (2007). Process-and context-sensitive research on academic knowledge practices: Developing CASS-tools and methods. *Proceedings of the Computer Supported Collaborative Learning Conference*, Rutgers University, New Jersey, USA, July 16-21, 2007.

References 3/4

- Nieminen, J., Sauri, P. & Lonka, K. (2006). On the relationship between group functioning and study success in PBL. *Medical Education*, 40, 64-71.
- Paavola, S., Lipponen, L. & Hakkarainen, K. (2004). Modeling innovative knowledge communities: A knowledge-creation approach to learning. *Review of Educational Research*, 74, 557-576.
- Pekrun, R. (2005). Progress and open problems in educational emotion research. *Learning and Instruction*, 15(5), 497-506.
- Prensky, M. (2005). Listen to the natives. Learning in the digital age. *Educational Leadership*, 63 (4), 8-13.
- Prensky, M. (2008). Backup Education? Too many teachers see education as preparing kids for the past, not the future. *Educational Technology*, 48, 1-3.
- Prensky, M. (2012). From digital natives to digital wisdom. Hopeful essays for 21st century learning. Thousand Oaks, CA: SAGE.

References (continued 4/4)

- Scardamalia, M. (2002). Collective cognitive responsibility for the advancement of knowledge. In B. Smith (Ed.), *Liberal Education in a Knowledge Society* (pp. 67-98). Chicago: Open Court.
- Scardamalia, M., & Bereiter, C. (2003). Knowledge building environments: Extending the limits of the possible in education and knowledge work. In A. DiStefano, K.E. Rudestam, & R. Silverman (Eds.), *Encyclopedia of distributed learning*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Tsai, Y.-M., Kunter, M., Ludtke, O., Trautwein, U., & Ryan, R.M. (2008). What makes lessons interesting? The role of situational and individual factors in three school subjects. *Journal of Educational Psychology, 100*(2), 460-472
- Tolvanen, A., Kiuru, N., Hakkarainen, K. Lonka, K., Inkinen, M & Salmela-Aro, K. (2011) Estimation of nonlinear growth component in multilevel modeling: A research application in the daily dynamics of competence, challenge and affects. *International Journal of Behavioral Development, 35*(4), 370-379.